

Sygnatura akt VI U 72/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Tomasz Korzeń

Protokolant st. sekr. sądowy Anna Kopala

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 czerwca 2018 roku

sprawy z odwołania K. P.

od decyzji z dnia 28 grudnia 2017 roku

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o przywrócenie renty socjalnej

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 28 grudnia 2017 roku, znak: (...) (...) w ten sposób, że przywraca K. P. prawo do renty socjalnej od 1 listopada 2017 do 31 grudnia 2019 roku.

SSO Tomasz Korzeń

VI U 72/18 UZASADNIENIE

Decyzją z 28.12.2017 roku, znak:(...) (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił K. P. prawa do renty socjalnej.

K. P. odwołał się od tej decyzji, domagając się jej zmiany i przyznania prawa do renty socjalnej. Podał, że cierpi na wrodzoną chorobę serca a lekarze zabronili mu wykonywania jakichkolwiek prac wysiłkowych, związanych ze schyłaniem się oraz prac stojących. Pozostaje bez środków do życia.

W odpowiedzi na odwołanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o jego oddalenie powołując się na orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z 6.12.2017 roku, która uznała, że wnioskodawca nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy.

Sąd ustalił, co następuje:

K. P. urodził się (...).

Decyzją z 21.12.2012 roku nabył prawo do renty socjalnej. Świadczenie przysługiwało mu do 31.10.2017 roku – zgodnie z decyzją ZUS z 30.10.2015 roku. 16.10.2017 roku złożył wniosek o dalsze prawo do renty socjalnej. Orzeczeniem z 6.12.2017 roku Komisja Lekarska ZUS orzekła, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Decyzją z 28.12.2017 roku ZUS odmówił mu prawa do renty socjalnej. Ubezpieczony odwołał się od tej decyzji. (bezsporne)

K. P. posiada wykształcenie zawodowe – mechanik pojazdów samochodowych. Dotychczas pracował jako pomocnik murarza.

U ubezpieczonego rozpoznano: stan po wymianie zastawki aortalnej z wszczepieniem protezy mechanicznej, zastawki mitralnej z wszczepieniem protezy mechanicznej, plastyce zastawki trójdzielnej z wszczepieniem pierścienia oraz zaszyciu uszka lewego przedsionka, migotanie przedsionków z szybką czynnością komór.

Ubezpieczony w 2014 roku przeszedł operację ratującą życie. Przebieg pooperacyjny powikłany z zespołem małego rzutu, tamponadą odbarczoną 12.11.2014 roku, epizodem ostrej niewydolności nerek oraz pokontraktową nadczynnością tarczycy. Później wielokrotnie hospitalizowany. Ostatnie hospitalizacje spowodowane napadowym trzepotaniem i migotaniem przedsionków. Kwalifikowany do ablacji. Operacja z 2014 roku pozwoliła skarżącemu na samodzielne życie poza szpitalem. Stan kardiologiczny ubezpieczonego jest bardzo poważny. Istniejące zaburzenia rytmu o charakterze trzepotania, obecnie migotania przedsionków z szybką czynnością komór istotnie ograniczają i tak niewielką sprawność odwołującego. W stanie jego zdrowia nie doszło do poprawy w stosunku do badania przez ZUS w dniu 15.10.2015 roku. Przeciwnie, stan układu krążenia uległ systematycznemu pogorszeniu. Od 15.10.2015 roku wykonano siedem kardiowersji elektrycznych. Obecnie obserwuje się niekontrolowane utrwalone migotanie przedsionków. Rokowanie jest poważne. Ubezpieczony jest nadal od 1.11.2017 roku do 31.12.2019 roku całkowicie niezdolny do pracy. Stan kardiologiczny ubezpieczonego jest następstwem przebytej w dzieciństwie, a więc przed ukończeniem 18 roku życia, gorączki reumatycznej.

dowód: dokumentacja orzecznicza – lekarska stanowiąca załącznik do sprawy (II tomy); dokumenty w aktach ZUS tom I: świadectwo k. 11; opinia biegłego sądowego kardiologa J. P. k. 25-25v, 55, dokumentacja medyczna ubezpieczonego k. 26-29.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z 27.06.2003 roku o rencie socjalnej (Dz. U z 2013 poz. 982 ze zm.; dalej jako ustawa) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Natomiast ust. 2 wskazanego przepisu stanowi, iż osobie która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

- 1) renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- 2) renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Art. 5 ustawy stanowi, iż ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik Zakładu, zwany dalej Lekarzem Orzecznikiem, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 roku, poz. 1383, dalej jako ustawa emerytalna). Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy (art. 12 ustawy emerytalnej). Art. 107 ustawy emerytalnej wskazuje, iż prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

W celu wyjaśnienia, czy ubezpieczony po październiku 2017 roku był nadal całkowicie niezdolny do pracy sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza kardiologa, bowiem nie dysponując specjalistyczną wiedzą medyczną musiał posiłkować się przy rozstrzygnięciu istoty sprawy opinią biegłego (art. 278 § 1 K.p.c.).

Biegły sądowi kardiolog J. P. rozpoznał u skarżącego szereg schorzeń kardiologicznych i uznał, że skarżący po 31.10.2017 roku był nadal całkowicie niezdolny do pracy do końca 2019 roku. Stan jego zdrowia systematycznie pogarsza się., Rokowanie jest poważne. Stan zdrowia skarżącego jest następstwem gorączki reumatycznej, którą ubezpieczony przeszedł przed ukończeniem 18 roku życia. Obecnie występuje u niego utrwalone, niekontrolowane migotanie przedsionków. Operacja, którą przeszedł w 2014 roku uratowała mu życie. Istniejące zaburzenia rytmu o charakterze trzepotania, obecnie migotania przedsionków z szybką czynnością komór istotnie ograniczają i tak niewielką sprawność odwołującego.

Opinii biegłego kardiologa J. P. sąd dał wiarę w całości. Opinia ta została bowiem sporządzona zgodnie ze zleceniem sądu, a biegły w sposób jasny przedstawił powody swoich twierdzeń. Logicznie wyjaśnił przyczyny, dla których uznał, że ubezpieczony jest nadal do końca 2019 roku całkowicie niezdolny do pracy. Biegły wydając opinię oparł się na dokumentacji medycznej skarżącego zgromadzonej w toku sprawy oraz na badaniu ubezpieczonego. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 3.11.1976 roku w sprawie IV CR 481/76 -OSNC 1977/5-6/102 „sąd nie może oprzeć swego przekonania o istnieniu lub braku okoliczności, których zbadanie wymaga wiadomości specjalnych, wyłącznie na podstawie konkluzji opinii biegłego, ale powinien sprawdzić poprawność poszczególnych elementów opinii, składających się na trafność jej wniosków końcowych.” Sąd w pełni podziela przedstawiony pogląd i opierając się o niego uznał, że opinia wskazanego wyżej biegłego spełnia te kryteria. Wnioski końcowe opinii stanowiły bowiem integralną część z innymi poszczególnymi jej elementami. Analiza tych elementów wskazuje, zdaniem sądu, na brak możliwości przyjęcia innego orzeczenia niż to, które wydał biegły. Sąd nie miał tym samym powodów by odmówić opinii biegłego przymiotu wiarygodności w całości.

W definicji niezdolności do pracy ustawodawca dał wyraz powiązaniu prawa do renty z rzeczywistą znaczną utratą zdolności do pracy zarobkowej jako takiej, a częściową niezdolność do pracy powiązał z niezdolnością do pracy w ramach posiadanych kwalifikacji, przy uwzględnieniu możliwości i sprawności niezbędnych do dalszego zaangażowania w procesie pracy, zaakcentował istnienie potencjalnej przydatności do pracy. Chodzi zatem o zdolność do pracy zarobkowej nie jako zdolność do wykonywania dotychczasowej pracy, ale zdolność do podjęcia pracy z uwzględnieniem poziomu wykształcenia, wieku, predyspozycji psychofizycznych. Stan zdrowia ubezpieczonego, mając na uwadze przede wszystkim jego stan kardiologiczny, nie pozwala ubezpieczonemu na wykonywanie jakiegokolwiek pracy zawodowej. Zaburzenia rytmu serca o charakterze trzepotania, obecnie migotania przedsionków z szybką czynnością komór istotnie ograniczają i tak niewielką sprawność odwołującego.

Regułą postępowania cywilnego jest okoliczność, iż ciężar udowodnienia faktu (w tym przypadku wady decyzji ZUS) - zgodnie z art. 6 K.c. - spoczywał na ubezpieczonym - jako osobie wywodzącej z tego faktu skutki prawne. Przepis ten wyraża dwie ogólne reguły: pierwszą - generalnie wymagającą udowodnienia powołanego przez stronę faktu, powodującego powstanie określonych skutków prawnych, oraz drugą regułą, która sytuuje ciężar dowodu danego faktu po stronie osoby, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Pierwsza "zasada obowiązku udowodnienia powoływanego faktu" jest w istocie nieunikniona ze względów racjonalnych, ponieważ odmienna regulacja powodowałaby powstanie niedopuszczalnej łatwości wywodzenia skutków prawnych z prostego powołania się na fakt bez potrzeby jego udowodnienia. Natomiast druga stanowi "ogólną zasadę rozkładu ciężaru dowodu", od której wyjątki wskazywać mogą niektóre przepisy szczególne. Z pierwszej reguły, wyrażonej w art. 6 K.c. wynika, że samo przyznanie faktu przez drugą stronę ewentualnego sporu nie może stanowić wystarczającego dowodu istnienia danego faktu, który musi być zawsze ponadto potwierdzony całokształtem materiału dowodowego lub innymi poznanymi już okolicznościami. Wyrazem tego jest regulacja art. 229 K.p.c. wymagającego, aby przyznanie faktu przez drugą stronę nie budziło wątpliwości, co wymaga właśnie uwzględnienia innych okoliczności. Druga, wskazana w art. 6 K.c. "ogólna zasada rozkładu ciężaru dowodu", jest regułą w znaczeniu materialnym, wskazującą, kto poniesie skutki nieudowodnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, natomiast przepis art. 232 K.p.c. wskazuje, kto ponosi ciężar dowodu w znaczeniu formalnym: "kto powinien przedstawiać dowody" (tak trafnie w orz. SN z dnia 17 lutego 2006 r., V CSK 129/05, Lex nr 200947; oraz wyr. SN z dnia 8 marca 2010 r., II PK 260/09, OSNP 2011, nr 17-18, poz. 226). Także w postępowaniu przed Sądem Ubezpieczeń Społecznych obowiązuje zasada kontrydiktoryjności, zgodnie z którą strony są zobowiązane do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne,

stając się dysponentem postępowania, a Sąd orzekający jest uwolniony od odpowiedzialności za rezultat postępowania dowodowego.

W ocenie sądu odwołujący sprostował obowiązkowi określone w art. 6 K.c. oraz art. 232 K.p.c., bowiem podnoszone przez niego argumenty co do wadliwości decyzji ZUS znalazły potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym.

Biegły wydał opinię niekorzystną dla pozwanego, lecz jego zastrzeżenia do opinii oraz wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego kardiologa oraz lekarza medycyny pracy, nie było zasadne. Jedynie co do badania przedmiotowego biegły J. P. popełnił błąd wskazując, iż „czynność serca była miarowa”, podczas gdy powinno być: „HR ok. 140/min., niemiarowość zupełna”, co też przyznał biegły w opinii uzupełniającej (k. 55). Specyfika oceny dowodu z opinii biegłych wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez sąd – który nie posiada wiadomości specjalnych – tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Kryteria oceny tego dowodu stanowią również: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanych w nich stanowisk oraz stopień stanowczości wyrażonych w nich ocen. Opinia w sprawie wydana została przez biegłego specjalistę w dziedzinie schorzenia, na które cierpi ubezpieczony. Opinia jest szczegółowa i daje pełny obraz zmian zdrowotnych skarżącego, które mają zasadniczy wpływ na jego zdolność do pracy. Sąd nie znalazł więc podstaw by podważyć wiedzę medyczną i doświadczenie zawodowe biegłego kardiologa J. P.. Okoliczności sporne w sprawie zostały już dostatecznie wyjaśnione. W orzeczeniu Sądu Najwyższego z 2.07.2009 roku w sprawie I UK 37/09 czytamy: „sąd nie musi przeprowadzić dowodu zgłoszonego przez stronę, jeżeli uzna, że okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione (art. 217 § 2 K.p.c.)” Uwzględnienie wniosku pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii innego lekarza kardiologa i biegłego lekarza medycyny pracy, zmierzałoby jedynie do przedłużenia postępowania dlatego sąd oddalił ten wniosek pozwanego. Granicę obowiązku prowadzenia przez sąd postępowania dowodowego wyznacza bowiem, podlegająca kontroli instancyjnej, ocena czy dostatecznie wyjaśniono sporne okoliczności sprawy. Jeżeli opinia biegłych nie ma treści odpowiadającej stronie, to nie jest to uzasadniony powód przeprowadzenia dowodu z kolejnych opinii. Potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony (postanowienie Sądu Najwyższego z 3.09.2008 roku, I UK 91/08, LEX nr 785520). Oznacza to, że sąd nie jest obowiązany dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15.11.2001 roku, II UKN 604/00, LEX nr 363191).

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, zwłaszcza z opinii biegłego sądowego wynika, iż w dniu wydania spornej decyzji wnioskodawca był nadal całkowicie niezdolny do pracy, okresowo do 31.12.2019 roku. Skoro tak, to prowadzi to do uznania kontrolowanej decyzji za wadliwą i w konsekwencji do jej zmiany.

Sąd ustalając stan faktyczny w sprawie oparł się na opinii biegłego J. P., której to nadał przymiot wiarygodności w całości z przyczyn wyżej wskazanych, a także na dokumentach zgromadzonych w aktach organu rentowego i aktach sprawy, których wiarygodności strony nie kwestionowały. Dokumenty te nie budzą również wątpliwości Sądu, wobec czego zostały uznane za wiarygodne w całości.

Mając na uwadze wskazane okoliczności, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 K.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przywrócił ubezpieczonemu prawo do renty socjalnej od 1.11.2017 roku do 31.12.2019 roku (zgodnie z opinią biegłego sądowego).

SSO Tomasz Korzeń